

A FRANCIA PARASZTSÁG ÉRDEKKÉPVISELETI MOZGALMAI

A XIX. század második fele nagyjelentőségű Franciaországban a széles földművesrétegek szempontjából. Ez a kor ugyanis a francia parasztság érdekképviseleti mozgalmainak jegyében indul, ami annál is inkább jelentős, mert a parasztság 50 százalékát teszi ki a népességnek. Ebben az időben születik meg egy földműves-szervezet, mely csakhamar fontos szerepre tesz szert mind politikai, mind gazdasági téren. Ez a szervezet, az agrárszindikátusok intézménye, a francia parasztságon épül fel és a földműves jogok és érdekek védelmét tűzte feladatul maga elé.

Az egyesülés szervezetének, céljának, munkájának ismertetése előtt érdekes közelebről szemügyre venni létrejöttének főokait és forrásait.

Midőn a francia törvényhozó testület az ipari munkásság részére alakítandó érdekképviseleti szervek felállításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta, egy képviselő felállt és hasonló szervezetet követelt a mezőgazdasági munkásság számára is. Így született meg az 1884 március 21-i, az agrárszindikátusok létesítéséről kibocsátott törvény, lehetővé téve a parasztságnak, hogy maga gondoskodjék közös érdekeinek védelméről. E törvényre különösen azért volt nagy szükség, hogy megvédhessék magukat a nagybankok, a nagyiparosok és bizonyos nagykereskedők elnyomásával szemben.

A ható okokat közelebről szemügyre véve, megfigyelhetjük, hogy ugyanakkor, amikor az ipari munkásság politikai és gazdasági helyzete lényegesen megjavult, a parasztság nagy része továbbra is nyomorban maradt. A nehéz helyzetből csak egy kivezető út látszott, egy egységes szervezetbe való tömörülés, mégpedig olyan szervezetbe, mely kívül áll minden párt- és osztálypolitikán. Sőt egyes vidékeken a földrajzi és időjárási viszonyok is nélkülözhetetlenné tették ily alakulatok létrejöttét. Ezek indították például a bretagnei törpebirtokosságot is arra, hogy szindikátusokba tömörüljön s így tartsa fenn magát legalábbis az iparral foglalkozók életműködését a biztosítsa a megélhetést. Lényeges hatóokként szerepel az is, hogy Franciaország egyes vidékein, ahol a megélhetést nyújtó szőlőt elpusztította a filoxera, a parasztság tejtermeléssel kezdett foglalkozni és hogy biztosítsa a piacot elhelyezésre váró terményei számára, valamint biztosítsa a „méltányos bér”-t, szindikátusokba való tömörülésre s ezek keretén belül szövetkezetek létesítésére kényszerült.

Az agrárszindikátusokat később az 1937. évi törvény rendezte, szabatosan megállapítva működésük területét és azt a keretet, amelyben szabadon fejthetik ki tevékenységüket. Ehhez képest a szindikátus főcélja a földműves jogok és érdekek tanulmányozása, védelme és képviselete. Munkálkodik azon, hogy megbecsülés tárgyává tegye a föld megművelését, hogy fenntartsa és fejlessze a családi és paraszti termelést, segítve mindent, ami ennek a célnak megfelel: kölcsönösség, egymás segítése, mezőgazdasági oktatás. Célul tűzte maga elé minden, a földművelést érintő közgazdasági szükségletet és újítást hozó törvény vizsgálatát. A szindikátus földművelő eszközöket szerez be, azzal a célzattal, hogy azt bérbeadja vagy kikölcsönözze tagjai kizárólagos használatára; továbbá megvalósítja a földműves érdekek ellen irányuló visszaélések felett való örökösödést.

Hangsúlyozni kell, hogy e szindikátusok nem társadalmi osztályszervezetek, mint például az ipari munkásság hasonló szervezetei. Ezekben az egyesületekben tagok úgy a munkások, mint a munkaadók és közös érde-

keikért küzdenek, nem pedig egymás ellen. A szindikátusoknak az egész közösségre hasznos munkásságát bizonyítja például az az akció, amellyel Dordogne-ba telepítettek 1500 breton családot, megmentve a pusztulástól annak megművelésre alkalmas földjét, művelésére adva az embereket.

A szövetkezetek a szindikátusok keretén belül alakulnak. A szövetkezetek nem tudtak küzdeni a nagy trösztök, gyárosok és nagykereskedők ellen s valamilyen védelmi rendszerre volt szükségük. A törvény szerint ugyanis a szövetkezetek csak gazdasági téren fejthetik ki tevékenységüket – így a szindikátus hivatott őket egyéb téren megvédeni.

A szindikátus a védelmen kívül sok dologgal foglalkozik, nevezetesen az oktatás terén elsőrendű feladata a falusi ifjúság képzése. Újságok, szemlék, könyvtárak, felolvasások és vetítettképes előadások mind-mind bent foglaltatnak a szindikátusok megvalósított programjában. Jelentőségük egyre növekszik. A szindikátus egyrészt megvalósítja a parasztok jólétét, másrészt biztosítja az egységet, mely lehetetlenség politikai téren, de meg-

valósítható a foglalkozások alapján érdekképviselési téren, ahol nincsenek se kommunisták, se szocialisták, se radikálisok, csupán ugyanazon életet élő parasztok, viselve ugyanazon előnyöket és hátrányokat, akiknek közös foglalkozásuk felvirágoztatása minden egyesnek érdekében áll. A szindikátusok egyesülésükkel megvalósították az egységet, mentesen maradván minden külső befolyástól, még ha a kormány részéről jött volna is.

A szindikátusok megváltoztatták a falvak képét. Új épületek, autók, mezőgazdasági gépek mutatják létezésüket. A falvakban három nagy épületet talál az ember: a templomot, mely az erkölcsi alapot adja, az iskolát, mely az oktatást és a szindikátusok vagy a szövetkezetek házáat, mely biztosítja a védelmet és a francia paraszt munkájának méltányos bérét.

A szindikátusok azért a nagy eszményükért küzdenek, hogy a parasztságnak juttassák a francia életben azt a helyet, amely megilleti őt: az elsőt. A francia parasztság öntudatosan menetel határozott célja *felé* és az idő néki dolgozik.

Bodó József